

Μήνυμα Πατριάρχη Αλεξανδρείας στον Πατριάρχη Μόσχας για άμεση ανάκληση του διορισμού του «Εξάρχου» στην Αφρική

[Πατριαρχεία](#) / [Πατριαρχείο Αλεξανδρείας](#)

Επιστολή αναφορικά με το φλέγον ζήτημα της εισπηδήσεως του Πατριαρχείου Μόσχας στην δικαιοδοσία του Παλαιφάτου Πατριαρχείου Αλεξανδρείας με την [ίδρυση Εξαρχίας στην Αφρική](#), απέστειλε στον Πατριάρχη Μόσχας και πασών των Ρωσιών κ.κ. Κύριλλο ο Πάπας και Πατριάρχης Αλεξανδρείας κ.κ. Θεόδωρος Β'.

Στην επιστολή του ο Αλεξανδρινός Προκαθήμενος καλεί τον Πατριάρχη Μόσχας να ανακαλέσει άμεσα τον διορισμό του δήθεν -όπως τον αποκαλεί- «Εξάρχου» Μητροπολίτη Κλιν κ. Λεωνίδα, γιατί σε αντίθετη περίπτωση θα του επιβληθεί η ποινή της καθαιρέσεως.

Ο Πατριάρχης Αλεξανδρείας, μεταξύ άλλων, αναφέρει:

«Ἐν προσευχητικῇ καὶ ἐμπόνῳ σιωπῇ ἄχρι τοῦδε ἀνεχόμεθα, κατ' ἄκραν συγκατάβασιν, τὴν ἀποφασισθεῖσαν ἀλλὰ κανονικῶς καὶ ἐκκλησιολογικῶς ἀνυπόστατον, δημιουργίαν «Ἐξαρχίας» ἐν τῇ ἐπικρατείᾳ τῆς ποιμαντικῆς εὐθύνης τοῦ ἡμετέρου Πρεσβυγενοῦς Πατριαρχείου, ἀναμένοντες τὴν ἀνάκλησιν τῆς ἀναδέλφου καὶ πάντῃ ἀντικανονικῆς αὐτῆς ἀποφάσεως, μὴ προβαίνοντες εἰς τὴν ἐπιβολὴν οἰουδήτινος ἐκκλησιαστικοῦ ἐπιτιμίου εἰς τὸν Μητροπολίτην Κλὶν καὶ μηδέποτε «Ἐξάρχον» Ἀφρικῆς κ. Λεωνίδην. Ἀλλ, ὅμως ἵνα μὴ τὸ κακὸν ἀθεράπευτον γένηται καὶ ἡ πυορροοῦσα πλήγη σεσηπυῖα καταστῇ καλοῦμεν τὴν Ὑμετέραν φίλην Μακαριότητα εἰς ἄμεσον ἀνάκλησιν τοῦ ἐξονομασθέντος δῆθεν «Ἐξάρχου» καὶ ἄρσιν τοῦ σχετικοῦ διορισμοῦ αὐτοῦ. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει θέλομεν καθυποβάλλει αὐτῷ εἰς τὴν ποινὴν τῆς καθαιρέσεως ἐκ τοῦ ὑψηλοῦ ὑπουργήματος τῆς Ἀρχιερωσύνης, ὡς οἱ θεῖοι καὶ ἱεροὶ κανόνες διακελεύονται (ἐπὶ παραδείγματι 8/Α', 12/Δ' κ. ἄ.).»

Παράλληλα, σε ἄλλο σημείο καὶ αναφερόμενος στο ζήτημα τῆς ἀνακήρυξης τῆς Αυτοκεφαλίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ουκρανίας ἀπὸ τὸν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχην κ.κ. Βαρθολομαῖο υπογραμμίζει ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ρωσίας, «ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ἰδρυτικῶν καὶ καταστατικῶν αὐτῆς κειμένων, οὐδεμίαν δικαιοδοσίαν ἀνωτάτου δικαστικοῦ ὀργάνου κέκτηται ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ καὶ ὡς ἐκ τοῦτου οὐδόλως δύναται κρίνειν καὶ κατακρίνειν τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην καὶ τοὺς λοιποὺς Πατριάρχας. Τούναντίον, ὡς διαλαβάνει τὸ σχετικὸν Συνοδικὸν Χρυσόβουλον τοῦ ἔτους 1590 πρὸς τὴν Ὑμετέραν Ἐκκλησίαν ὁ Πατριάρχης τῆς Ρωσσίας «κεφαλὴν καὶ ἀρχὴν ἔχ[ει] αὐτὸς τὸν Ἀποστολικὸν Θρόνον τῆς τοῦ Κωνσταντίνου Πόλεως ὡς καὶ οἱ ἄλλοι Πατριάρχαι».

Αναλυτικὰ, ἡ ἐπιστολὴ τοῦ Πατριάρχου Αλεξανδρείας κ.κ. Θεοδώρου Β' ἀναφέρει τα εξῆς:

ΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ Α.Θ.Μ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ ΣΤΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΝ ΡΩΣΣΙΑΣ

Ἀριθμ. Πρωτ. 38/2022

Μακαριώτατε Πατριάρχα Μόσχας καὶ πάσης Ρωσσίας, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητὲ καὶ περιπόθητε ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργγὲ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε **Κύριλλε**

, τὴν Ὑμετέραν σεβασμίαν Μακαριότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι, ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Ἐν καρδίᾳ βαρυαλγούσῃ καὶ ἀθυμίᾳ πολλῇ ἐπικοινωνοῦμεν μετὰ τῆς φιλτάτης ἡμῖν Μακαριότητος οὐ μόνον ἐξ ἀφορμῆς τῶν πρότριτα ληφθεισῶν, ὅλως ἀντικανονικῶν καὶ παρὰ πᾶσαν ἔννοιαν ὀρθοδόξου Ἐκκλησιολογίας, ἀποφάσεων τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας περὶ ἰδρύσεως «Ἐξαρχίας» ἐν τῷ κανονικῷ ἐδάφει τοῦ Παλαιφάτου Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας, ἀλλὰ τῆς ἤδη συντελεσθείσης τοποθετήσεως τοῦ οὕτω λεγομένου «Ἐξάρχου» Ὑμῶν, Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κλὶν κ. Λεωνίδου, ὅστις μάλιστα καὶ ἀπέστειλεν ἀντιμήνσια ὑπογεγραμμένα ὑπ' αὐτοῦ εἰς ἐνίας Ἐκκλησιαστικὰς Κοινότητας, αἵτινες ἀτυχῶς παρεσύρθησαν εἰς ἀτραπούς στραγγαλιᾶς καὶ ὕδατα ὑφαλῶδη μακρὰν τῶν κανονικῶν αὐτῶν Ποιμένων.

Σημειωθήτω δ' ἐνταῦθα, ὅτι αἱ ληφθεῖσαι ὑπὸ τῆς ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας, ἀποφάσεις περὶ ἀνακηρύξεως τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. κ. Βαρθολομαίου, τῆς τὲ ἡμετέρας Μετριότητος ὡς καὶ πάντων τῶν ἁγίων Ἀδελφῶν τῶν ἀποδεχομένων τὴν Αὐτοκέφαλον ἀξίαν καὶ περιωπὴν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Οὐκρανίας, ὡς σχισματικῶν, προφανῶς, στεροῦνται σοβαρότητος, πολλῶ δὲ μᾶλλον, κανονικῆς ὑποστάσεως. Ἡ ἀγιωτάτη Ἐκκλησία τῆς Ρωσσίας, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ἰδρυτικῶν καὶ καταστατικῶν αὐτῆς κειμένων, οὐδεμίαν δικαιοδοσίαν ἀνωτάτου δικαστικοῦ ὀργάνου κέκτηται ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ καὶ ὡς ἐκ τοῦτου οὐδόλως δύναται κρίνειν καὶ κατακρίνειν τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην καὶ τοὺς λοιποὺς Πατριάρχας. Τούναντίον, ὡς διαλαμβάνει τὸ σχετικὸν Συνοδικὸν Χρυσόβουλον τοῦ ἔτους 1590 πρὸς τὴν Ὑμετέραν Ἐκκλησίαν ὁ Πατριάρχης τῆς Ρωσσίας «κεφαλὴν καὶ ἀρχὴν ἔχ[ει] αὐτὸς τὸν Ἀποστολικὸν Θρόνον τῆς τοῦ Κωνσταντίνου Πόλεως ὡς καὶ οἱ ἄλλοι Πατριάρχαι», (Κ. Δελικάνη, Τὰ ἐν τοῖς κώδιξι τοῦ Πατρ. Ἀρχειοφυλακείου ἐπίσημα Ἐκκλησιαστικὰ Ἑγγραφα, τ. 3, σ. 25, Ἐν Κων/πόλει 1905).

Ὅθεν, στοιχοῦντες ἀπαρεγκλίτως τῇ ἀστασιάστῳ καὶ καθηγιασμένῃ Παραδόσει καὶ Πράξει τῆς ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας προσεφύγομεν τῷ Παναγιωτάτῳ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ πρὸς μείζονα ἀρωγὴν καὶ διευθέτησιν τῆς προκληθείσης κανονικῆς αὐτῆς ἀνωμαλίας καθότι «αἱ ὑποθέσεις πᾶσαι τῶν Ἐκκλησιῶν εἰς τὸν Κωνσταντινουπόλεως Θρόνον ἀναφέρονται καὶ παρ' αὐτοῦ τὰς ἀποφάσεις λαμβάνουσιν, ὡς τὰ πρωτεῖα κατὰ τοὺς Κανόνας ἔχοντος τῆς παλαιᾶς Ρώμης. Εἰ δὲ τυχὸν συναινοῦσι καὶ οἱ λοιποὶ Πατριάρχαι, εἰ τυχὸν εἴη μείζων ἢ ὑπόθεσις, ἀμετάβλητος ἔσται ἡ ἐξενεχθεῖσα ἀπόφασις», (Μ. Ι. Γεδεών, ΚΑΝΟΝΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ, Ἐκ τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου, Κων/πολις 1888, τ. 1, σ. 351), ὡς διαλαμβάνει

ὁ Συνοδικὸς Τόμος τῶν τεσσάρων Πατριαρχῶν ἐν ἔτει 1663ω πρὸς τὴν ἀγιωτάτην Ἐκκλησίαν τῆς Ρωσσίας καὶ ὡς ἐκ τούτου κάλλιον παντὸς ἐτέρου οἶδε αὕτη.

Ἐν προσευχητικῇ καὶ ἐμπόνῳ σιωπῇ ἄχρι τοῦδε ἀνεχόμεθα, κατ' ἄκραν συγκατάβασιν, τὴν ἀποφασισθεῖσαν ἀλλὰ κανονικῶς καὶ ἐκκλησιολογικῶς ἀνυπόστατον, δημιουργίαν «Ἐξαρχίας» ἐν τῇ ἐπικρατείᾳ τῆς ποιμαντικῆς εὐθύνης τοῦ ἡμετέρου Πρεσβυγενοῦς Πατριαρχείου, ἀναμένοντες τὴν ἀνάκλησιν τῆς ἀναδέλφου καὶ πάντῃ ἀντικανονικῆς αὐτῆς ἀποφάσεως, μὴ προβαίνοντες εἰς τὴν ἐπιβολὴν οἰουδήτινος ἐκκλησιαστικοῦ ἐπιτιμίου εἰς τὸν Μητροπολίτην Κλὶν καὶ μηδέποτε «Ἐξάρχον» Ἀφρικῆς κ. Λεωνίδην. Ἀλλ, ὅμως ἵνα μὴ τὸ κακὸν ἀθεράπευτον γένηται καὶ ἡ πυορροοῦσα πλήγη σεσηπυῖα καταστῇ καλοῦμεν τὴν Ὑμετέραν φίλην Μακαριότητα εἰς ἄμεσον ἀνάκλησιν τοῦ ἐξονομασθέντος δῆθεν «Ἐξάρχου» καὶ ἄρσιν τοῦ σχετικοῦ διορισμοῦ αὐτοῦ. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει θέλομεν καθυποβάλλει αὐτῷ εἰς τὴν ποινὴν τῆς καθαιρέσεως ἐκ τοῦ ὑψηλοῦ ὑπουργήματος τῆς Ἀρχιερωσύνης, ὡς οἱ θεῖοι καὶ ἱεροὶ κανόνες διακελεύονται (ἐπὶ παραδείγματι 8/Α', 12/Δ' κ. ἄ.).

Ἐπὶ δὲ τούτοις κατασπαζόμεθα τὴν Ὑμετέραν περισπούδαστον Μακαριότητα φιλήματι ἀγίῳ καὶ διατελοῦμεν μετὰ τῆς ἐν Κυρίῳ ἀγάπης.

Τῆς Ὑμετέρας σεβασμίας Μακαριότητος ἀγαπητός

ἐν Χριστῷ ἀδελφός

Ἐν τῇ Μεγάλῃ Πόλει τῆς Ἀλεξανδρείας τῇ 14ῃ Φεβρουαρίου

[ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗ \(ΣΕ PDF\)](#)

Αριθμ. Πρωτ. 38/2022

Μακαριώτατε Πατριάρχα Μόσχας καὶ πάσης Ρωσσίας, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ
λίαν ἀγαπητὲ καὶ περιπόθητε ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργγὲ τῆς ἡμῶν
Μετριοτήτος κύριε Κύριλλε, τὴν Ὑμετέραν σεβασμίαν Μακαριότητα
ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι, ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Ἐν καρδίᾳ βαρυαλγούσῃ καὶ ἀθυμίᾳ πολλῇ ἐπικοινωνοῦμεν μετὰ
τῆς φιλάτης ἡμῖν Μακαριότητος οὐ μόνον ἐξ ἀφορμῆς τῶν πρότρίτα
ληφθεισῶν, ὅλως ἀντικανονικῶν καὶ παρὰ πᾶσαν ἐννοίαν ὀρθοδόξου
Ἐκκλησιολογίας, ἀποφάσεων τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς
Ρωσσίας περὶ ἰδρύσεως «Ἐξαρχίας» ἐν τῷ κανονικῷ ἐδάφει τοῦ
Παλαφάτου Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας, ἀλλὰ τῆς ἤδη συντελεσθείσης
τοποθετήσεως τοῦ οὕτω λεγομένου «Ἐξάρχου» Ὑμῶν, Σεβασμιωτάτου
Μητροπολίτου Κλίν κ. Λεωνίδου, ὅστις μάλιστα καὶ ἀπέστειλεν
ἀντιμήνσια ὑπογεγραμμένα ὑπ' αὐτοῦ εἰς ἐνίας Ἐκκλησιαστικάς
Κοινότητες, αἵτινες ἀτυχῶς παρεσύρθησαν εἰς ἀτραπούς στραγγαλιᾶς
καὶ ὕδατα ὑφαλῶδη μακρὰν τῶν κανονικῶν αὐτῶν Ποιμένων.

Σημειωθῆτω δ' ἐνταῦθα, ὅτι αἱ ληφθεῖσαι ὑπὸ τῆς ἀγιωτάτης
Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας, ἀποφάσεις περὶ ἀνακηρύξεως τοῦ
Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. κ. Βαρθολομαίου, τῆς τῆ
ἡμετέρας Μετριοτήτος ὡς καὶ πάντων τῶν ἀγίων Ἀδελφῶν τῶν
ἀποδεχομένων τὴν Αὐτοκέφαλον ἀξίαν καὶ περιωπὴν τῆς Ὁρθοδόξου
Ἐκκλησίας τῆς Οὐκρανίας, ὡς σχισματικῶν, προφανῶς, στεροῦνται
σοβαρότητος, πολλῷ δὲ μᾶλλον, κανονικῆς ὑποστάσεως. Ἡ ἀγιωτάτη
Ἐκκλησία τῆς Ρωσσίας, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ἰδρυτικῶν καὶ
καταστατικῶν αὐτῆς κειμένων, οὐδεμίαν δικαιοδοσίαν ἀνωτάτου
δικαστικοῦ ὀργάνου κέκτηται ἐν τῇ Ὁρθοδόξῃ Ἐκκλησίᾳ καὶ ὡς ἐκ
τοῦτου οὐδόλως δύναται κρίνειν καὶ κατακρίνειν τὸν Οἰκουμενικὸν
Πατριάρχην καὶ τοὺς λοιποὺς Πατριάρχας. Τούναντίον, ὡς διαλαβάνει τὸ
σχετικὸν Συνοδικὸν Χρυσόβουλον τοῦ ἔτους 1590 πρὸς τὴν Ὑμετέραν
Ἐκκλησίαν ὁ Πατριάρχης τῆς Ρωσσίας «κεφαλὴν καὶ ἀρχὴν ἔχ[ει] αὐτὸς
τὸν Ἀποστολικὸν Θρόνον τῆς τοῦ Κωνσταντίνου Πόλεως ὡς καὶ οἱ ἄλλοι
Πατριάρχαι», (Κ. Δελικάνη, Τὰ ἐν τοῖς κώδιξι τοῦ Πατρ. Ἀρχειοφυλακείου
ἐπίσημα Ἐκκλησιαστικὰ Ἐγγράφα, τ. 3, σ. 25, Ἐν Κων/πόλει 1905).

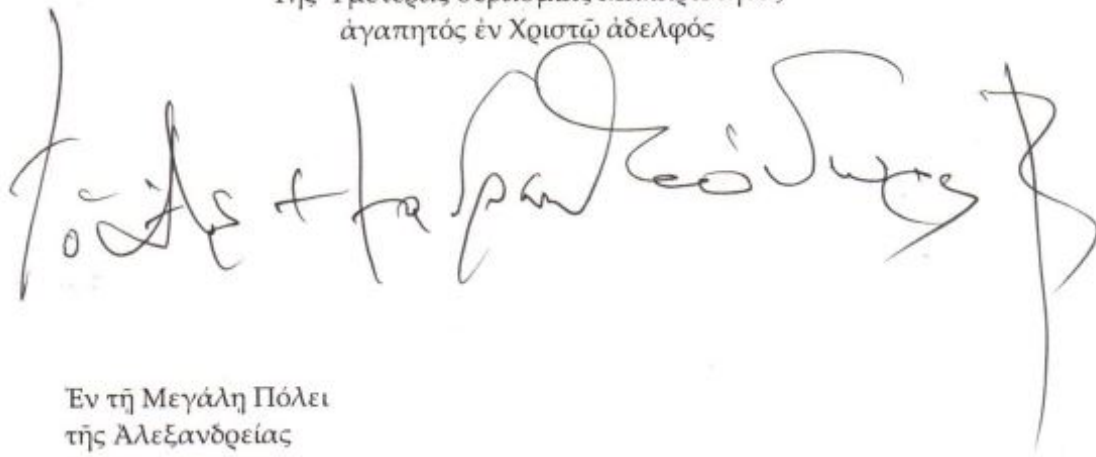
Ὅθεν, στοιχοῦντες ἀπαρεγκλίτως τῇ ἀστασιάστῃ καὶ καθηγιασμένῃ
Παραδόσει καὶ Πράξει τῆς ἀγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας προσεφύγομεν τῷ
Παναγιωτάτῳ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχει πρὸς μείζονα ἀρωγὴν καὶ
διευθέτησιν τῆς προκληθείσης κανονικῆς αὐτῆς ἀνωμαλίας καθότι «αἱ
ὑποθέσεις πᾶσαι τῶν Ἐκκλησιῶν εἰς τὸν Κωνσταντινουπόλεως Θρόνον
ἀναφέρονται καὶ παρ' αὐτοῦ τὰς ἀποφάσεις λαμβάνουσιν, ὡς τὰ πρωτεῖα

κατὰ τοὺς Κανόνας ἔχοντος τῆς παλαιᾶς Ρώμης. Εἰ δὲ τυχὸν συναινοῦσι καὶ οἱ λοιποὶ Πατριάρχαι, εἰ τυχὸν εἴη μείζων ἢ ὑπόθεσις, ἀμετάβλητος ἔσται ἡ ἐξενεχθεῖσα ἀπόφασις», (Μ. Ι. Γεδεών, ΚΑΝΟΝΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ, Ἐκ τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου, Κων/πολις 1888, τ. 1, σ. 351), ὡς διαλαμβάνει ὁ Συνοδικὸς Τόμος τῶν τεσσάρων Πατριαρχῶν ἐν ἔτει 1663ῳ πρὸς τὴν ἀγιωτάτην Ἐκκλησίαν τῆς Ρωσσίας καὶ ὡς ἐκ τούτου κάλλιον παντὸς ἐτέρου οἶδε αὕτη.

Ἐν προσευχητικῇ καὶ ἐμπόνῳ σιωπῇ ἄχρι τοῦδε ἀνεχόμεθα, κατ' ἄκραν συγκατάβασιν, τὴν ἀποφασισθεῖσαν ἀλλὰ κανονικῶς καὶ ἐκκλησιολογικῶς ἀνυπόστατον, δημιουργίαν «Ἐξαρχίας» ἐν τῇ ἐπικρατείᾳ τῆς ποιμαντικῆς εὐθύνης τοῦ ἡμετέρου Πρεσβυγενοῦς Πατριαρχείου, ἀναμένοντες τὴν ἀνάκλησιν τῆς ἀναδέλφου καὶ πάντη ἀντικανονικῆς αὐτῆς ἀποφάσεως, μὴ προβαίνοντες εἰς τὴν ἐπιβολὴν οἰουδήτινος ἐκκλησιαστικοῦ ἐπιτιμίου εἰς τὸν Μητροπολίτην Κλὶν καὶ μηδέποτε «Ἐξαρχον» Ἀφρικῆς κ. Λεωνίδην. Ἀλλ, ὅμως ἵνα μὴ τὸ κακὸν ἀθεράπευτον γένηται καὶ ἡ πυορροοῦσα πλήγη σεσηπυῖα καταστῇ καλοῦμεν τὴν Ὑμετέραν φιλὴν Μακαριότητα εἰς ἄμεσον ἀνάκλησιν τοῦ ἐξονομασθέντος δῆθεν «Ἐξάρχου» καὶ ἄρσιν τοῦ σχετικοῦ διορισμοῦ αὐτοῦ. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει θέλομεν καθυποβάλλει αὐτῷ εἰς τὴν ποινὴν τῆς καθαιρέσεως ἐκ τοῦ ὑψηλοῦ ὑπουργήματος τῆς Ἀρχιερωσύνης, ὡς οἱ θεῖοι καὶ ἱεροὶ κανόνες διακελεύονται (ἐπὶ παραδείγματι 8/Α', 12/Δ' κ. ἄ.).

Ἐπὶ δὲ τούτοις κατασπαζόμεθα τὴν Ὑμετέραν περισπούδαστον Μακαριότητα φιλήματι ἀγίῳ καὶ διατελοῦμεν μετὰ τῆς ἐν Κυρίῳ ἀγάπης.

Τῆς Ὑμετέρας σεβασμίας Μακαριότητος
ἀγαπητός ἐν Χριστῷ ἀδελφός

A large, ornate handwritten signature in Greek, likely belonging to a high-ranking ecclesiastical official, possibly the Patriarch or a member of the Holy Synod of Constantinople. The signature is written in a cursive, calligraphic style with many flourishes.

Ἐν τῇ Μεγάλῃ Πόλει
τῆς Ἀλεξανδρείας
τῇ 14ῃ Φεβρουαρίου

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΕΠΙΣΗΣ:

[Κλήση Ρώσων Ιερέων στο Συνοδικό Δικαστήριο του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας](#)

[Οι επαφές για τη Σύναξη Προκαθημένων των Πρεσβυγενών Πατριαρχείων και το μήνυμα για την Αφρική](#)

[Εισπήδηση: Ενημέρωση Πατριάρχη Αντιοχείας από εκπροσώπους Πατριαρχείου Αλεξανδρείας](#)

[Κάλεσμα σε Αφρικανούς ιερείς να επιστρέψουν στην μητέρα εκκλησία](#)

[Ισχυρή προειδοποίηση από Μητρόπολη Ανταναναρίβο στους ιερείς που εντάχθηκαν στην Αφρικανική Εξαρχία](#)

[Τι απαντά το Πατριαρχείο Μόσχας στο Πατριαρχείο Αλεξανδρείας](#)

[Στα χέρια του Οικουμενικού Πατριάρχη το Γράμμα του Πατριάρχη Αλεξανδρείας για την “εισπήδηση” - Οι επόμενες ενέργειες](#)

[Ο Καμερούν Γρηγόριος στο ραδιόφωνο της Πεμπουσίας για την Ρωσική «εισπήδηση»](#)

Φωτογραφία Αρχείου